

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Τριημέρου Εκδηλώσεων

ΕΡΧΟΜΑΙ «ΞΕΝΗ»

ΕΡΧΟΜΑΣΤΕ «ΞΕΝΟΙ»

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΡΟΔΟΣ

2017

Επιμέλεια Πρακτικών:

Καθηγ. Έλενα Κ. Θεοδοροπούλου, Κοσμητόρισα

Πατρίσια Οίκουτα-Μάτζα, Συμβασιούχος, Σ.Α.Ε., Παν/μιο Αιγαίου

Copyright : Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Σ.Α.Ε., Παν/μιο Αιγαίου/Ρόδος

Έρχομαι «ξένη», ερχόμαστε «ξένοι»...

Συναντήσεις ανθρώπων

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών (Σ.Α.Ε.)
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Συνδιοργάνωση: Δήμος Ρόδου
& Δ/ση Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου
31 Μαρτίου, 1 & 2 Απριλίου 2017
Κτίρια Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Σε συνδιοργάνωση με το Δήμο Ρόδου & τη Δ/νση Β/θμιας Εκπαίδευσης Δωδ/σου

Και σε συνεργασία με τη Σχολή Τεχνών & Επιστημών της Αγωγής

Ευρωπαϊκό Παν/μίο Κύπρου

ΕΡΧΟΜΑΙ «ΞΕΝΗ»

ΕΡΧΟΜΑΣΤΕ «ΞΕΝΟΙ»

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Παρασκευή 31 Μαρτίου 2017

Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων, Κτίριο Κλεόβουλος, Δημοκρατίας 1, Ρόδος

10.00-11.00:

Χαιρετισμοί:

Φώτης Χατζηδιάκος, Δήμαρχος Ρόδου

Γιάννης Παπαδομαρκάκης, Προϊστάμενος Δ/νσης Β' θμιας Εκπαίδευσης Δωδ/σου

Λοΐζος Συμεού, Αναπληρωτής Καθηγητής, Κοσμήτορας της Σχολής Τεχνών & Επιστημών της Αγωγής, Ευρωπαϊκού Παν/μίου Κύπρου

Μουσικό άνοιγμα

Ευτυχία Φραγκεδάκη, φοιτήτρια Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. τραγούδι, Ζωή Κοκκαλά, καθηγήτρια μονωδίας, ωδείο Corelli, πιάνο, Πανορμίτης Κουτσομανώλης, κιθάρα

Έναρξη εκδηλώσεων: Καθηγήτρια Έλενα Κ. Θεοδωροπούλου, Κοσμητόρισα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Παν/ίου Αιγαίου

Παρουσίαση Προγράμματος: Μίκα Κούρου, Προϊσταμένη Γραμματείας της Σ.Α.Ε.

11.00-12.00: Θεματικές διαλέξεις/βιωματικές δράσεις με τίτλο *Η διδασκαλία της ελληνικής σε πρόσφυγες*, Καθηγήτρια Ελένη Σκούρτου, Π.Τ.Δ.Ε., Βασιλεία Καζούλλη Αναπλ. Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Διονύσης Γουβιάς Αναπλ. Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Μαριάνθη Οικονομάκου, Διδάσκουσα Π.Τ.Δ.Ε., Φώτης Κατσιγιάννης, Φοιτητής Τ.Μ.Σ., Κωνσταντίνα Δαραβίγκα, Απόφοιτη Τ.Μ.Σ.

12.00-14.00: Βιωματικό σεμινάριο: *Βασικά δικαιώματα του ανθρώπου*, Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. & Ομάδα Αλληλεγγύης Προσφύγων «ΟΑΣΙΣ» (κύρια εισηγήτρια: Η. Λουτσιού, παιδοψυχολόγος)

Παρουσίαση Προγράμματος: Νατάσα Καμενίδου, Ε.Τ.Ε.Π. του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

16.00-17.30: Στρογγυλό τραπέζι: «Κατανοώντας την Πρόκληση της Σύγχρονης Προσφυγικής Κρίσης», Χαράλαμπος Τσαρδανίδης, Αναπλ. Καθηγητής, Βιβή Κεφαλά, Αναπλ. Καθηγήτρια, Σωτήρης Ντάλης, Επίκ. Καθηγητής, Παναγιώτα Μανώλη, Επίκ. Καθηγήτρια, Έλενα Γιαννίκη, Associate Asylum Expert/Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Ρόδου, Συντονιστής: Καθηγητής Ιωάννης Σεϊμένης, Πρόεδρος, Τ.Μ.Σ.

17.30-18.00: Θεματικές διαλέξεις/βιωματικές δράσεις *Συμβολή των φοιτητών και φοιτητριών του Πανεπιστημίου Αιγαίου στην αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης*, Καθηγήτρια Ελένη Σκούρτου, Π.Τ.Δ.Ε. & ομάδα φοιτητών/τριών της Σ.Α.Ε.

18.00-18.40: Σκετς για την μικρασιατική καταστροφή, *Χορεύοντας τη μνήμη*, Ομάδα Παραδοσιακών Χορών, Κατερίνα Βλάχου, Μαρία Λαιμοδαίτη, Φίλιππος Βαϊτίσης, Λευτέρης Νικολακάκης, Δημήτρης Κουκιάς, Μιχάλης Κόλλιας, Δημήτρης Τάσκου, Άννα Καπετάντση, Ιωάννα Καραμανλή, Παναγιώτα Δροσάτου, Βασιλική Σούτα, Βικτώρια Σκουρτανιώτη, Ευτυχία Φραγκεδάκη, Μαρία Δέσποινα Κώτη, Μαριάντζελα Διαμαντοπούλου, Παναγιώτα Μπελιά, Στέλλα Βαθρακοκοίλη, Μαρία -Τριανταφυλλιά Κατσαρού, Μαρία Αγραφιώτη («Αθλητικές & Πολιτιστικές Ομάδες, Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών», Α.ΠΟ.Σ.Α.Ε.)

18.40-20.00: Προβολή ντοκιμαντέρ με τίτλο *Με τη ματιά του Ιανού. Πρόσφυγες στο Δρόμο προς την Ευρώπη*, σε σκηνοθεσία Δημήτρη Παπαγεωργίου, Αναπλ. Καθηγητή του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου & Αλέξανδρου Σπάθη, Ε.Τ.Ε.Π. του Τ.Π.Τ.Ε., παραγωγή το “Αντιρατσιστικό Παρατηρητήριο Πανεπιστημίου Αιγαίου, «Εργαστήριο Εικόνας, Ήχου και Πολιτιστικής Αναπαράστασης»

Σάββατο 01 Απριλίου 2017

Αμφιθέατρο 1^{ου} ορόφου, Κτίριο Κλεόβουλος, Δημοκρατίας 1, Ρόδος

Παρουσίαση Προγράμματος: Μαρία Τσαμούρη, Συμβ/χος Υπάλλ. του Τ.Μ.Σ.

10.00–11.00: Μουσικό εργαστήριο: *Εκτέλεση μουσικών σκοπών από χώρες προέλευσης των προσφύγων* από μαθητές/τριες του Μουσικού Σχολείου Ρόδου [Διδασκαλία, Ματίνα Μάστορα, καθηγήτρια του Μ.Σ.Ρ.], Γεώργιος Κατσαδώρας, Επίκ. Καθηγητής και Χρήστος Θεολόγος, Υποψ. Διδ/ρας, Π.Τ.Δ.Ε.

11.00-12.00: Εισήγηση: *Παραδοσιακοί και νέοι άλλοι* & Προβολή φιλμ 'Ανήκω εδώ' Παναγιώτης Κιμουρτζής, Αναπλ. Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε.

12.00-12.30: Ομιλία/παρουσίαση, προβολή με τίτλο *ΑΥΑ-Το φως που γυρεύεις είναι μέσα σου*, Μάρλεν Κοραλία Ζαχαριάδου, Δώρα Χρίστου, Αλέξης Γούμενος, Εκπαιδευτικοί Δημοτικού Σχολείου Αγίων Αναργύρων «Μιχάλης Κακογιάννης», Λάρνακα, Κύπρος.

12.30-12.45: Εισήγηση: *Μιλώντας στα παιδιά για την προσφυγιά*, Μαρία Κλαδάκη, Επίκ. Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε.

12.45-13.00: Εισήγηση: *Η σημασία της ανάπτυξης της πολιτισμικής ενσυναίσθησης στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών*, Ελένη Νικολάου, Λεκτόρισα, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

13.00-14.00: Διαπολιτισμικό εργαστήριο animation και προβολές ταινιών μικρού μήκους: *Διαπολιτισμική μη τυπική εκπαίδευση παιδιών προσφύγων και παιδιών Δημοτικού σχολείου μέσω του κινηματογράφου και ιδιαίτερα της τέχνης του animation – Προβολές μικρού μήκους ταινιών παιδιών*, Κώστας Κορρές, υπ. διδ/ρας, Π.Τ.Δ.Ε., Υπεύθυνος "Ani-Mate & Meet the Other"

Παρουσίαση Προγράμματος: Πατρίσια Μάτζα-Οίκουτα, Συμβ/χος Υπάλλ. της Σ.Α.Ε.

16.00-18.00: Σεμινάριο: *Διαπολιτισμικός Μεσολαβητής & Θετός Γονέας: Δύο Πρωτοποριακοί Θεσμοί Προώθησης της Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας στο Ελληνικό Σχολείο*, Καθηγήτρια Χρυσή Βιτσιλάκη, Πρόεδρος του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Μαρία Γκασούκα, Αναπλ. Καθηγήτρια, Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

18.00-18.30: «...χρεῖος εἶ ξένη φυγὰς...». Φιλοσοφικό Αναλόγιο. Καθηγήτρια Έλενα Θεοδοροπούλου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Έλενα Νικολακοπούλου, MPhil, Ε.Κ.Π.Α. [ηχογραφημένη φωνή: Ηλίας Βάκης, ηθοποιός, τελειόφοιτος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.], «Εργαστήριο Έρευνας στην Πρακτική και Εφαρμοσμένη Φιλοσοφία» (Ε.Ε.Π.Ε. Φ.), Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

18.30-20.00: *Η πόλις θα σε ακολουθεί* / μουσικές και φιλοσοφικές αντιτίξεις, καθώς οι άνθρωποι έρχονται ... : «*ρυθμός, λόγος, κίνηση*» κατά την παιδαγωγική διαδικασία ένταξης του/της ξένου/ης στο σχολείο, Μαρία Αργυρίου, μεταδιδακτορική ερευνήτρια & Έλενα Θεοδοροπούλου, Καθηγήτρια

20.00-21.30: Προβολές βίντεο με θέμα τους/τις πρόσφυγες και τους/τις μετανάστες/τριες, Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. & Ομάδα Αλληλεγγύης Προσφύγων «ΟΑΣΙΣ»

Κυριακή 02 Απριλίου 2017

Αίθουσα Χορού, Κτίριο Κλεόβουλος, Δημοκρατίας 1, Ρόδος

Παρουσίαση Προγράμματος: Βέρα Αγγέλου, Ε.Τ.Ε.Π. του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

11.00-12.00: Βιωματικό Εργαστήριο / Δραματοποιημένη αφήγηση ιστοριών και εργαστήριο ευαισθητοποίησης, *Μονόλογοι από το Αιγαίο: Διάλογοι στην Θάλασσα της Ανθρωπιάς*, Μαρία Μπακαρή, Συμβουλευτικός Σταθμός Παν/μίου Αιγαίου, Παράρτημα Ρόδου & Μαρία Μανιώτη, Δασκάλα θεάτρου και χορού.

12.00-14.00: Βιωματικό εργαστήριο: *Διαφορετικοί μεν, αλλά....*, Ασημίνα Τσιμπιδάκη Επίκ. Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε.

14.00-14.30: Χορογραφία Latin, «Μην φοβάσαι ... ΜΙΛΑ», Χριστοδούλου Σταυρούλα, Μηνά Θεοδώρα, Μάνου Σοφία, Γκούμα Σταυρούλα, Εγγλέζου Μαρία, Μούτσιου Δανάη – Αθανασία, Πίργια Ειρήνη, Μανούσου Αθανασία, Παρδαλού Αναστασία – Γκάιτερ, Αραμπατζή Ρεγγίνα, Πεπέκη Άννα – Μαρία, Ιωαννίδου Πηνελόπη, Ιωαννίδης Βασίλης («Αθλητικές & Πολιτιστικές Ομάδες, Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών», Α.Π.Ο.Σ.Α.Ε.).

Αμφιθέατρο 1^{ου} ορόφου, Κτίριο Κλεόβουλος, Δημοκρατίας 1, Ρόδος

Παρουσίαση Προγράμματος: Πατρίσια Μάζζα-Οίκουτα, Συμβ/χος Υπάλλ. Σ.Α.Ε.

15.00-17.00: Προβολή ταινιών μικρού μήκους που δημιούργησαν παιδιά για το προσφυγικό ζήτημα και την ανθρωπιστική κρίση, από την Ευρωπαϊκή Συνάντηση Νεανικής Οπτικοακουστικής Δημιουργίας Camera Zizanio, Κώστας Κορρές, Υπ. Διδ/ρας, Π.Τ.Δ.Ε., Υπεύθυνος “Ani-Mate & Meet the Other”

17.00-18.45: Προβολές βίντεο (ντοκιμαντέρ & μυθοπλασίας) «με θέμα τους/τις πρόσφυγες και τους/τις μετανάστες/τριες», Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. & της Ομάδας Αλληλεγγύης Προσφύγων «ΟΑΣΙΣ»

Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων, Κτίριο Κλεόβουλος, Δημοκρατίας 1, Ρόδος

Μουσικό κλείσιμο εκδηλώσεων:

19:00 – 20:00: Συναυλία από τη Φιλαρμονική ορχήστρα του Δήμου Ρόδου:

Η Φιλαρμονική ορχήστρα του Δήμου Ρόδου, υπό την διεύθυνση του Δημήτρη Χαλκιά, υποδέχεται το κοινό στους αίθριους χώρους της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών.

20:00 – 21:30: Συναυλία από το Μουσικό Σχολείο Ρόδου:

Ευρωπαϊκή Χορωδία: Υπεύθυνος καθηγητής, Μιχάλης Καλαεντζής στο πιάνο συνοδεύει ο καθηγητής Πέτρος Τσιμπερόπουλος

Σύνολο κρουστών: Υπεύθυνος καθηγητής Νίκος Χασάπης

Μουσικές του κόσμου: Υπεύθυνη καθηγήτρια Ματίνα Μάστορα. Συνοδεύουν οι καθηγητές: Μιχάλης Καλαεντζής, Σπύρος Τζουμερκιώτης, Άννα Νικητιάδη, Εμίλ Πολυμένωφ. Φιλική συμμετοχή Δημήτρης Χατζηπλής, Νίκος Γεωργιάδης.

Παραδοσιακή Ορχήστρα: Υπεύθυνος καθηγητής, Γιώργος Παραγυιός· συνοδεύει η καθηγήτρια Άννα Νικητιάδη

Λαϊκό Σχήμα: Υπεύθυνος καθηγητής, Βαγγέλης Τότσης

Θεατρικό Εργαστήριο: Υπεύθυνη καθηγήτρια, Κάτια Τάτση

Ομάδα αφηγηματικού λόγου-Επιλογή κειμένων: Υπεύθυνοι καθηγητές: Αντιγόνη Ζάχαρη, Χρήστος Θεολόγος, Ανθούλα Κολιάδη

Τεχνική υποστήριξη: οι καθηγητές Παναγιώτης-Λουκάς Μπέλλος και Εμίλ Πολυμένωφ

Την συμμετοχή του Μουσικού Σχολείου Ρόδου συντονίζουν η διευθύντρια Θεοδώρα Τσιμπούρη και οι υποδιευθυντές/τριες του σχολείου Χρήστος Θεολόγος, Έφη Μιχαηλίδου, Έλενα Κακογιάννη

Παράλληλες Εκθέσεις

Κτίριο Κλεόβουλος της Σ.Α.Ε.

1. Έκθεση ζωγραφικής μαθητών/τριών από σχολεία της Ρόδου, με θέμα τους/τις πρόσφυγες, Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής & Ομάδα Αλληλεγγύης Προσφύγων «ΟΑΣΙΣ»
2. Έκθεση φωτογραφίας με τίτλο "tabula rasa", «Αθλητικές & Πολιτιστικές Ομάδες, Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών», Α.Π.Ο.Σ.Α.Ε., Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών
3. Έκθεση με τίτλο «Συναντήσεις ανθρώπων». Τομέας εφαρμοσμένων τεχνών 1ου ΕΠΑΛ Ρόδου, εκπαιδευτικοί: Σαρούκος Νομικός, Ζαφειρίου Ελένη, Ημέλλου Ευδοξία. Συμμετέχοντες: Γ' τάξη Διακοσμητών, Γ' τάξη Γραφικών Τεχνών, Β' τάξη Εφαρμοσμένων Τεχνών, Α3 και Α4 Τάξη
4. Τοιχογραφία με καρτ-ποστάλ, φιλοτεχνημένη από μαθητές/τριες Γυμνασίων της πόλης της Ρόδου (1^ο -7^ο) και από φοιτήτριες/ές των Παιδαγωγικών Τμημάτων της Σ.Α.Ε.
5. Έκθεση φωτογραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου για το Μεταναστευτικό και Προσφυγικό φαινόμενο των κκ. Μιχάλη Μπάκα και Δημήτρη Φωτίου, η οποία υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Θερινού Σχολείου "Cultures, Migrations, Borders 2015" του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών, του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με Επιστημονικό Υπεύθυνο τον Καθηγητή Ευθύμιο Παπαταξιάρχη.

Οργανωτική Επιτροπή

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών (Σ.Α.Ε.):

Καθηγήτρια Έλενα Θεοδωροπούλου, Κοσμητόρισα της Σ.Α.Ε.

Ασημίνα Τσιμπιδάκη, Επίκ. Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Διονύσιος Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Μαριάνθη Γεωργαλίδου, Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Πατρίσια Μάτζα-Οίκουτα, υποψ. Διδ/σα Παν/μίου Αιγαίου, Συμβ/χος υπάλλ., Σ.Α.Ε.

Δήμος Ρόδου:

Φώτης Χατζηδιάκος, Δήμαρχος Ρόδου

Δημήτρης Σ. Κυπριώτης, Προϊστάμενος Δ/νσης Παιδείας, Πολιτισμού & Αθλητισμού

Σέβη Σκιαθίτη, Προϊσταμένη Τμήματος Παιδείας & Δια Βίου Μάθησης

Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδ/σου:

Ιωάννης Παπαδομαρκάκης, Διευθυντής Δ/θμιας Εκπ/σης Δωδ/σου

Ευαγγελία Μουλά, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ/θμιας Εκπαίδευσης

Σχεδιασμός αφίσας: Δημήτρης Κυπριώτης

Υπεύθυνος οργάνωσης των Εκθέσεων: Επαμεινώνδας Τσέβης, Εικαστικός, Αποσπασμένος Εκπ/κός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

Με την παρουσία τους στηρίζουν τις εκδηλώσεις οι παρακάτω φοιτητές/τριες της Σ.Α.Ε.

1. Αϊβαλιώτη Ανθουλα
2. Αλαφογιάννης Άγγελος
3. Αστάλη Κωνσταντίνα
4. Βαγιανού Στυλιανή
5. Βλάχου Κατερίνα
6. Γκάνιας Κοσμάς
7. Κατσιάνη Κυπαρισία
8. Κογιάμη Άννα
9. Κωνσταντινίδη Κωστούλα
10. Λεβέντη Αγγελική
11. Λουλά Αναστασία
12. Μπαλάφα Βασιλική
13. Μπαλκόνη Άννα
14. Μπελιά Παναγιώτα
15. Νικολάκακης Λευτέρης
16. Παρβέρη Σεβαστή-
Ευαγγελία
17. Πεζουβάνη Μαρία Τσαμπίκα
18. Στουππής Μάρκος
19. Σφουγγαριστού Γεωργία
20. Τσερέπη Ιωάννα
21. Φαρμακίδη Αυγερούλα
22. Φλάγκου Αικατερίνη
23. Φρυγάνα Παρασκευή
24. Φτάκλα Σεβαστή
25. Χαϊτόγ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Σε ένα κοινωνικό τοπίο θολό από την έκρηξη της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας, ψηλαφούμε στη συγκλονιστική πραγματικότητά μας, τόσο φανερά όσο και μη φανερά, τη ματαίωση του ανθρώπινου δικαιώματος στον αυτοκαθορισμό και την ευτυχία. Ο ξένος, η ξένη που έρχεται, ο ξένος & η ξένη που γινόμαστε για τον εαυτό μας & τους άλλους, τις άλλες, μέσα σε συνθήκες πολύμορφης απανθρωποποίησης. Η ανθρωπιστική κρίση, η μετατροπή του οικείου σε ξένο, το θρυψάλισμα της ζωής, δεν συμβαίνουν αλλού. Αναγκάζουν πλέον να σκεφτούμε ξανά το αυτόνοτο για να ανακαλύψουμε τις τραγικές & αθέατες πτυχές του, όπως ξεδιπλώνονται μπροστά μας, δίπλα μας. Ωστόσο, στη χώρα ετούτη, μαθαίνουμε πάντα, και τώρα είναι μία τέτοια εποχή, πώς να συναντάμε τον άλλο άνθρωπο. Μαθαίνουμε από και σε μία ζωή που είναι πλούσια και λαμπρή & μέσα στις όψεις της βίας, της φτώχειας, του πόνου. Πλούσια & λαμπρή, όταν διεκδικούμε το δικαίωμα στην ανθρωπινότητά μας για μας & τους άλλους ανθρώπους.

Οι συνθήκες ζωής ατόμων, ομάδων και λαών φαίνεται να επαφίενται ολοένα και πιο παράξενα, για τον 21ο αιώνα, σε μία συνάντηση της ορθής λογικής με το παράλογο στην σκοτεινή ωστόσο εκδοχή τους, αυτήν της εκπειθάρχησης και της βίας. Γινόμαστε έτσι μάρτυρες της κάθε λογής εκδίωξης της ανθρωπινότητας. Οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι δεν μπορούν παρά να επιβεβαιώνουν, να καταγράφουν να μελετούν και να διαδίδουν τη μαρτυρία, διαλέγοντας συγχρόνως τη θέση εκείνου που συμμετέχει στην ιστορία. Καθώς ολοκληρώθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία το τριήμερο εκδηλώσεων, που είχε την πρωτοβουλία να οργανώσει η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών σε συνδιοργάνωση με το Δήμο Ρόδου και τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, με θέμα την Ανθρωπιστική Κρίση και τίτλο Έρχομαι «Ξένη», Ερχόμαστε «Ξένοι», Συναντήσεις Ανθρώπων, αποτυπώνουμε εδώ μία γενική εικόνα, με περιλήψεις & φωτογραφικό υλικό, όσων παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο αυτό.

Η συγκεκριμένη συνδιοργάνωση εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της πολυετούς, δυναμικής σχέσης ανάμεσα στο Παν/μιο Αιγαίου και το Δήμο της Ρόδου, όπως αποτυπώνεται και στο *Πρωτόκολλο Συναντίληψης & Συνεργασίας*, το οποίο έχουν από κοινού υπογράψει. Αντανακλά έτσι, την ανανεωμένη διάθεση των δύο φορέων να συνδέονται μέσα από κοινές δράσεις αναγνωρίζοντας και αναδεικνύοντας τα ζωτικά ζητήματα που απασχολούν την τοπική & ευρύτερη κοινωνία. Εξίσου συστηματική και πάντα γόνιμη είναι και η συνεργασία της Σ.Α.Ε. με την Δ/θμια εκπαίδευση και τον κόσμο της.

Η σύμπραξη αυτή των τεσσάρων φορέων στην αιχμή του κρίσιμου ζητήματος της ανθρωπιστικής κρίσης συνιστά για τη Ρόδο μία ιδιαίτερης συμβολικής σημασίας ενέργεια, ένα παράδειγμα συνάντησης και συναντίληψης πολιτικών & εκπαιδευτικών θεσμών, με σκοπό την πολλαπλή στήριξη του κοινωνικού σώματος. Οι πολλαπλές και διαφορετικές δράσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του τριήμερου, ανέδειξαν το ήθος, το ύφος, τη δημιουργική δύναμη και τη σθεναρή παρουσία της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών, ενώ αποτύπωσαν τις πολλές και σημαντικές πτυχές του ζητήματος αλλά και τις επιπλοκές του για τη ζωή όλων.

Ακόμα περισσότερο ωστόσο, κατέγραψαν με έμφαση τη συμφωνία όλων των φορέων, των ομάδων και των ατόμων, που είτε υλοποίησαν τις δράσεις είτε συμμετείχαν σε αυτές, στο ότι είναι χρέος εγγεγραμμένο στην ανθρώπινη υπόσταση και στην κοινωνική συνείδηση, η πολλαπλή στήριξη όλων όσων έχουν ανάγκη σε συνθήκες απανθρωποποίησης και έλλειψης δικαιοσύνης, όπως οι τωρινές, στην Ελλάδα και αλλού στον κόσμο. Έναντι αυτού του χρέους, κανείς και καμιά δεν είναι ξένος και ξένη.

Στις δραστηριότητες που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του τριήμερου είχαμε τη δυνατότητα να διακρίνουμε ότι οι προσεγγίσεις είναι πολλαπλές και τα επίπεδα δράσης εξίσου διαφορετικά: ανθρωπιστικές επιστήμες, τέχνες, εθελοντικές δράσεις, κοινωνική κινητοποίηση, πολιτική βούληση, ατομικότητα & συλλογικότητα εμπλέκονται με την καθημερινότητά μας, ενώ διαφαίνεται ότι ο/η ξένος/ξένη δεν αντιστοιχεί σε έννοιες & ερμηνείες που υπεραπλουστεύουν μία πραγματικότητα πολύ πιο σύνθετη απ'όσο αρχικά πιστεύουμε. Ότι οι στάσεις, οι αντιλήψεις, τα συναισθήματα, οι

προκαταλήψεις, οι αξίες είναι μορφώματα πολύπλοκα & γι' αυτό έχουμε ανάγκη όλη τη δυνατή γνώση, την επίγνωση & την ευαισθησία να αντιληφθούμε τα διακυβεύματα & να σταθούμε με ετοιμότητα απέναντι στις απαιτήσεις των καιρών. Διαπιστώθηκε η ιδιαίτερη ευαισθησία της τοπικής κοινωνίας αλλά και η πληθώρα των εκπαιδευτικών προσεγγίσεων & των εργαλείων που επιτρέπουν τη συνεργασία με όλους/ες τους εμπλεκόμενους/ες προκειμένου για το σεβασμό της ανθρώπινης ζωής και προσωπικότητας. Φάνηκε ότι κανένας και καμία από όσους και όσες συμμετείχαν & παρακολούθησαν δεν αγνοεί τις διαστάσεις των γεγονότων: η ανθρωπιστική κρίση που σοβεί έχει διεισδύσει στη ζωή όλων, σταδιακά επαναδιαμορφώνει σχέδια ζωής, αναδεύει ερωτήματα και προβληματισμούς, επαναποποθετεί αποφάσεις, σχέσεις & καταστάσεις, φέρνει στο φως δισταγμούς, φόβους, ελπίδες, επαναπροσδιορίζει αρχές και αξίες, δοκιμάζει όρια και αντοχές.

Ο χώρος των ανθρωπιστικών επιστημών έχει ως κέντρο του τον άνθρωπο, τη μελέτη του ανθρώπου, των ανθρώπινων πραγμάτων, της ανθρώπινης πραγματικότητας, της ανθρώπινης ζωής (και σήμερα πια όλων εκείνων των μη ανθρώπινων οντοτήτων που συμμετέχουν στην ανθρώπινη ζωή με τη φωνή της φύσης). Το ζήτημα είναι ότι ποτέ δεν μπόρεσε πραγματικά η μελέτη αυτή να εξαιρέσει αυτό που δεν είναι ανθρώπινο, αυτό που παραβιάζει, εκβιάζει ή παραμορφώνει την ανθρωπινότητα, αυτό ακόμα-ακόμα που τη συμπληρώνει, την αυξάνει, τη μεταμορφώνει, τη διαφοροποιεί είτε προέρχεται από τον ίδιο τον άνθρωπο είτε από εξω ανθρώπινες μορφές. Και δυσκολευόμαστε να εξαιρέσουμε αυτό που δεν είναι ανθρώπινο, διότι με κάποιον τρόπο εισέρχεται στο ανθρώπινο μέσα από την ικανότητα του ίδιου ανθρώπου, να το σκεφτεί, να το αναλύσει, να το πει, να το θυμηθεί, να το αναπαραστήσει, να το αφηγηθεί. Το άλλο, δεν μπορεί ποτέ να εξαιρεθεί από τον κανόνα. Γι' αυτό οι τρόμοι που μας περιτριγυρίζουν δεν είναι άλλοι. Είναι αυτοί που μας ορίζουν και δεν μπορούμε να τους εξορίσουμε, διότι ήδη είναι κομμάτι της ανθρώπινης ιστορίας μας.

Τον Δεκέμβριο του 1945, στις αρχές του Εμφυλίου, ο φιλέλληνας διευθυντής του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών, Octave Merlier, και ο συνεργάτης του Roger Milliex, καταφέρνουν να ναυλώσουν το νεοζηλανδέζικο πλοίο "Mataroa" σχεδιάζοντας την έξοδο από τη χώρα 130 ελλήνων φοιτητών και φοιτητριών με γαλλική υποτροφία και με προορισμό το Παρίσι, μακριά από το σκοτεινό Εμφύλιο. Το όνομα Mataroa στα πολυνησιακά σημαίνει «γυναίκα με τα μεγάλα μάτια». Ο Μатарόα ήταν ένας ήρωας πολεμιστής της φυλής Μαόρι που το όνομά του σημαίνει "πρόσωπο της ζωτικότητας". Στη γλώσσα της Ταϊτής Μатарόα σημαίνει να είναι ανήσυχος, να αδημονείς για κάτι επιθυμητό. Στο καράβι εκείνο επέβαιναν άνθρωποι που διέπρεψαν διεθνώς: οι φιλόσοφοι Κορνήλιος Καστοριάδης, Κώστας Παπαϊωάννου, Κώστας Αξελός, ο ιστορικός Νίκος Σβορώνος, ο συνθέτης Ιάνης Ξενάκης, η ποιήτρια Μάτση Χατζηλαζάρου, και η συγγρέας Έλλη Αλεξίου, ο μαέστρος Δημήτρης Χωραφάς... Οι αναλογίες και οι διαφορές με σημερινά ταξίδια φυγής πολλές και ενδιαφέρουσες... Σήμερα πάλι, τα καράβια κουβαλάνε έλληνες μετανάστες σε άλλους τόπους δουλειάς αλλά και ψυχές προσφύγων από και προς το χαμό .. Αλλά, εδώ, σήμερα, θα ήθελα να φανταστώ ότι η Σχολή μας είναι ένα καράβι Mataroa.. Μόνο που το ταξίδι του δεν είναι από την Ελλάδα προς τα έξω, προς μία ευεργέτιδα Γαλλία, αλλά είναι από τα έξω προς τα μέσα και πιο μέσα, στη νότια καρδιά της Ελλάδας ... είναι το Mataroa που μας κρατά μαζί και μάλιστα δίχως να πιστεύουμε ότι υπάρχει ευεργέτης να μας περιμένει στο λιμάνι.... Είμαστε όλοι ξένοι και όλοι αυτόχθονες στην πατρίδα που χτίζουμε κάθε μέρα και κάθε ώρα. Η Σχολή αυτή εκπροσωπεί τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες, το Νότιο Αιγαίο, τη Ρόδο, όσους και όσες ζητούν τη συνδρομή της όλους και όλες που την τιμούν ζητώντας τις επιστημονικές, ερευνητικές, εκπαιδευτικές, κοινωνικές της υπηρεσίες. Έτσι πορεύεται, έτσι αναπτύσσεται, έτσι υπάρχει.

Η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών φιλοξένησε λόγους και τρόπους συνύπαρξης, άνοιξε τόπους συνάντησης και κοινής σκέψης. Ελπίζουμε ότι αυτή η φιλοξενία & αυτό το άνοιγμα, συνεχίζοντας την καλή παράδοση των δράσεων της Σ.Α.Ε., θα δημιουργήσει μία νέα βάση κοινών δράσεων με το Δήμο & τους άλλους φορείς εκπαίδευσης του τόπου σε σχέση με τα ζωτικά προβλήματα των ανθρώπων

Καθηγήτρια Έλενα Κ. Θεοδοροπούλου

Κοσμητόρισα της Σ.Α.Ε.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΡΙΗΜΕΡΟΥ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Παρασκευή 31 Μαρτίου 2017

11.00-12.00: Θεματικές διαλέξεις/βιωματικές δράσεις με τίτλο Η διδασκαλία της ελληνικής σε πρόσφυγες, Καθηγήτρια Ελένη Σκούρτου, Π.Τ.Δ.Ε., Βασιλεία Καζούλλη Αναπλ. Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Διονύσης Γουβιάς Αναπλ. Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Μαριάνθη Οικονομάκου, Διδάσκουσα Π.Τ.Δ.Ε., Φώτης Κατσιγιάννης, Φοιτητής Τ.Μ.Σ., Κωνσταντίνα Δαραβίγκα, Απόφοιτη Τ.Μ.Σ.

Κατά το τριήμερο εκδηλώσεων που οργάνωσε η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, σε συνεργασία με τον Δήμο Ρόδου και τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου, παρουσιάστηκαν πτυχές της δράσης της διδασκαλίας της Ελληνικής σε πρόσφυγες που διαμένουν στη Ρόδο. Πρόκειται για μια συλλογική προσπάθεια, που ξεκίνησε τον Δεκέμβριο 2016 και βρίσκεται σε εξέλιξη. Οι επιστημονικά υπεύθυνοι του προγράμματος (Σκούρτου Ελένη, Καθηγήτρια του ΠΤΔΕ, Καζούλλη-Κούρτη Β., Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του ΠΤΔΕ και Διονύσης Γουβιάς, Αναπληρωτής Καθηγητής του ΤΕΠΑΕΣ) και η ομάδα διδασκόντων (Οικονομάκου Μαριάνθη, διδάσκουσα του ΠΤΔΕ, Κατσιγιάννης Φ., φοιτητής του ΤΜΣ και Δαραβίγκα Κ., απόφοιτος του ΤΜΣ) ανέπτυξαν τους στόχους και τις προοπτικές της δράσης, καθώς και βασικά συμπεράσματα που εξάγονται από την μέχρι τώρα υλοποίησή της.

Τα μαθήματα της Ελληνικής, που πραγματοποιούνται στο Εργαστήριο Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ, παρακολουθούν πρόσφυγες κατά βάση από τη Συρία, το Ιράκ -με έντονο το κουρδικό στοιχείο-, το Αφγανιστάν, την Αλγερία, ενώ και μέλη της κοινότητας των μεταναστών, κυρίως από το Πακιστάν, έχουν επίσης αγκαλιάσει την προσπάθεια αυτή. Έχει έτσι δημιουργηθεί μια κοινότητα μάθησης, την οποία αποτελούν άνδρες και γυναίκες μαζί με τα παιδιά τους διαφορετικών ηλικιών που, παρ' όλες τις δυσκολίες, έχουν ήδη αναπτύξει πλέον σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό επικοινωνιακές δεξιότητες στην Ελληνική. Όπως διαφάνηκε και από τις παρεμβάσεις των ίδιων των εκπαιδευομένων κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, ο χώρος του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας δεν αποτελεί μόνο σημείο εκμάθησης της γλώσσας: έχει εξελιχθεί σε σημείο αναφοράς πολιτισμικών ανταλλαγών και δημιουργικών δράσεων. Εκεί, οι παραδοσιακοί ρόλοι διδασκόντων και διδασκομένων καταργούνται και δίνουν τη θέση τους στην αναζήτηση κοινών δρόμων με άξονα την κοινωνική διάσταση της γλώσσας.

12.00-14.00: Βιωματικό σεμινάριο: Βασικά δικαιώματα του ανθρώπου, Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. & Ομάδα Αλληλεγγύης Προσφύγων «ΟΑΣΙΣ» (κύρια εισηγήτρια: Η. Λουτσιού, παιδοψυχολόγος)

Αρχικά έγινε εισήγηση από την κυρία Έρα Λουτσιού, παιδοψυχολόγο, για τα βασικά δικαιώματα του ανθρώπου. Στη συνέχεια, έγινε βιωματική άσκηση από το εγχειρίδιο COMPASS που εκδόθηκε από τη Διεύθυνση Νεότητας και Αθλητισμού του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πλαίσιο του «Human Right Education Youth Programme». Οι ασκήσεις βασίστηκαν στα εξής θέματα: παγκοσμιοποίηση, γενικά ανθρώπινα δικαιώματα, εκπαίδευση, δημοκρατία, ιδιότητα του πολίτη, ξενοφοβία, διακρίσεις, κοινωνικά δικαιώματα, ειρήνη και βία, γενικά ανθρώπινα δικαιώματα, ισότητα των φύλων. Το βιωματικό σεμινάριο (στο οποίο συμμετείχαν μαθητές/τριες από λύκειο της πόλης της Ρόδου) κατέδειξε ότι, σε γενικές γραμμές, οι έφηβοι/ες είναι ενημερωμένοι/ες τόσο για το προσφυγικό ζήτημα, αλλά και για μια σειρά από ανισότητες που υφίστανται ακόμα και στις πιο ανεπτυγμένες «δυτικές» κοινωνίες. Επίσης, απέδειξε ότι προκειμένου η απλή ενημέρωση να καταστεί ουσιαστική γνώση και –κυρίως– ενεργή παρέμβαση στο δημόσιο χώρο, πρέπει να δοθεί έμφαση από το επίσημο σχολικό σύστημα στην εμβάθυνση σε θέματα «διαπολιτισμικότητας», «διαφορετικότητας», «ανθρωπίνων δικαιωμάτων», «ανισοτήτων» και λοιπών εννοιών, οι οποίες δεν μπορούν να αναπτυχθούν μέσα σε βαρυφορτωμένο αναλυτικό πρόγραμμα, σε ένα σύστημα που είναι εξετασιοκεντρικό και δεν έχει επιμορφωμένους/ες εκπαιδευτικούς.

16.00-17.30: Στρογγυλό τραπέζι: «Κατανοώντας την Πρόκληση της Σύγχρονης Προσφυγικής Κρίσης», Χαράλαμπος Τσαρδανίδης, Αναπλ. Καθηγητής, Βιβή Κεφαλά, Αναπλ. Καθηγήτρια, Σωτήρης Ντάλης, Επίκ. Καθηγητής, Παναγιώτα Μανώλη, Επίκ. Καθηγήτρια, Έλενα Γιαννίκη, Associate Asylum Expert/ Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Ρόδου, Συντονίστρια: Παναγιώτα Μανώλη, Επίκ. Καθηγήτρια

Στο Στρογγυλό Τραπέζι με θέμα «Κατανοώντας την Πρόκληση της Σύγχρονης Προσφυγικής Κρίσης» οι συμμετέχοντες επιχείρησαν να διευκρινίσουν νομικές και θεσμικές πτυχές της προσφυγικής κρίσης, να προβούν στην αποσαφήνιση όρων και εννοιών και να αναδείξουν τον τρόπο με τον οποίο αυτή συνδέεται με τη διεθνή και περιφερειακή ασφάλεια και ανάπτυξη. Ο Χαράλαμπος Τσαρδανίδης, Αν. Καθηγητής στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ) εστίασε στις προκλήσεις που θέτει η προσφυγική κρίση για την ελληνική εξωτερική πολιτική ενώ η Βιβή Κεφαλά επίσης Αν. Καθηγήτρια του ΤΜΣ αναζητώντας τα αίτια της κρίσης ανέδειξε τα προβλήματα ασφάλειας στην ευρύτερη Μέση Ανατολή και τον Μεσογειακό χώρο. Ο Σωτήρης Ντάλης, Επίκ. Καθηγητής του ΤΜΣ εξέτασε την προσφυγική κρίση υπό το πρίσμα της «ισχύος και της δικαιοσύνης» στον σύγχρονο κόσμο. Η Έλενα Γιαννίκη, Ειδική Συνεργάτιδα για το Άσυλο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Ρόδου παρουσίασε το ισχύον νομικό και θεσμικό πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου στην Ελλάδα. Τη συζήτηση συντόνισε η Επίκ. Καθηγήτρια Παναγιώτα Μανώλη η οποία επιπλέον στην εισήγησή της επιχείρησε να επανεξετάσει γενικές παραδοχές που διαμορφώνουν την αντίληψή μας για τη μετανάστευση και τους πρόσφυγες.

17.30-18.00: Θεματικές διαλέξεις/βιωματικές δράσεις Συμβολή των φοιτητών και φοιτητριών του Πανεπιστημίου Αιγαίου στην αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης, Καθηγήτρια Ελένη Σκούρτου, Π.Τ.Δ.Ε. & ομάδα φοιτητών/τριών της Σ.Α.Ε.

Στο τριήμερο των εκδηλώσεων για του πρόσφυγες παρουσιάστηκε η δράση του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας «Παιδιά Πρόσφυγες».

Πρόκειται για δημιουργικές δραστηριότητες, μαθήματα ελληνικής γλώσσας, προετοιμασία για το σχολείο και βοήθεια στα σχολικά μαθήματα, που με μεγάλο κέφι, υπευθυνότητα και αντοχή έχουν αναλάβει οι φοιτητές και οι φοιτήτριες και των τριών τμημάτων της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών.

Η δράση άρχισε Απρίλιο 2016 και συμπλήρωσε ήδη έναν χρόνο. Στην πρώτη φάση (Απρίλιος 2016-Ιούνιος 2016) υλοποιήθηκε στους χώρους του πρόχειρου καταυλισμού στα παλαιά σφαγεία, σε υπαίθριο χώρο, πρόχειρα διαμορφωμένο με πλαστικά χωρίσματα. Αρχικά, οι δραστηριότητες εστίασαν στην αποφόρτιση των παιδιών από το συσσωρευμένο άγχος, μέσω παιχνιδιού. Στη συνέχεια, άρχισαν τα μαθήματα Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας με εξειδικευμένα υλικά που έχουν παραχθεί στο πλαίσιο παλαιότερων προγραμμάτων για μετανάστες, παλιννοστούνες, Ρομά και Μουσουλμάνους μαθητές. Ανταποκρινόμενοι σε σχετικά αιτήματα, οι φοιτητές/τριες μας πρόσθεσαν μαθήματα Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στους ενήλικες. Στη συνέχεια, η διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε ενήλικες συστηματοποιήθηκε ως αυτόνομη δράση στους χώρους του Εργαστηρίου Γλωσσολογίας του ΠΤΔΕ και παρουσιάστηκε στο τριήμερο (βλ. σχετική ανακοίνωση).

Στη δεύτερη φάση (Οκτώβριος 2016-σήμερα) τα μαθήματα αρχικά πραγματοποιήθηκαν σε χώρο στον καταυλισμό. Στη συνέχεια, μετά την εγγραφή των παιδιών στο σχολείο, τα μαθήματα συνεχίστηκαν τις πρωινές ώρες στο σχολείο, ως βοήθεια στους/στις εκπαιδευτικούς και τις απογευματινές ώρες στους χώρους του ξενοδοχείου Rainbow, όπου είχαν εν τω μεταξύ μεταφερθεί πολλές οικογένειες με παιδιά.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες από τα τρία τμήματα της σχολής, με αβίαστο τρόπο, λειτούργησαν συνεργατικά, συμβάλλοντας αυτό που η καθεμία και ο καθένας ήξερε καλύτερα: π.χ. την παιδαγωγική / διδακτική προσέγγιση οι φοιτητές/τριες των παιδαγωγικών τμημάτων, τις γλώσσες (Αραβική, Τουρκική) και τη γνώση της γεωπολιτικής κατάστασης οι φοιτητές/τριες του τμήματος μεσογειακών σπουδών.

Όπως διαφάνηκε από τις παρουσιάσεις των φοιτητών/τριών μας, η εμπλοκή τους στη δράση αυτή, έχει προσφέρει σε όλους και όλες πολύτιμα εφόδια, έχει οξύνει την κριτική τους ματιά και το αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, τους έχει κάνει καλύτερους ανθρώπους.

Την επιστημονική ευθύνη της δράσης αυτής έχουν η Ελένη Σκούρτου (καθηγήτρια ΠΤΔΕ) και η Βασιλεία Κούρτη Καζούλλη (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΠΤΔΕ).

18.00-18.40: Σκετς για την μικρασιατική καταστροφή, Χορεύοντας τη μνήμη, Ομάδα Παραδοσιακών Χορών, Κατερίνα Βλάχου, Μαρία Λαιμοδαίτη, Φίλιππος Βαΐτσης, Λευτέρης Νικολακάκης, Δημήτρης Κουκιάς, Μιχάλης Κόλλιας, Δημήτρης Τάσκου, Άννα Καπετάντση, Ιωάννα Καραμανλή, Παναγιώτα Δροσάτου, Βασιλική Σούτα, Βικτώρια Σκουρτανιώτη, Ευτυχία Φραγκεδάκη, Μαρία Δέσποινα Κώτη, Μαριάντζελα Διαμαντοπούλου, Παναγιώτα Μπελιά, Στέλλα Βαθρακοκοίλη, Μαρία - Τριανταφυλλιά Κατσαρού, Μαρία Αγραφιώτη («Αθλητικές & Πολιτιστικές Ομάδες, Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών», Α.Π.Ο.Σ.Α.Ε.)

Θεωρώ πως το τριήμερο φεστιβάλ με θέμα την ανθρωπιστική κρίση καθώς και οι δράσεις της Σ.Α.Ε κατάφεραν να ευαισθητοποιήσουν σε αρκετά μεγάλο βαθμό την κοινότητα της Ρόδου.

Χάρη στις εκθέσεις φωτογραφίας, τις χορευτικές παραστάσεις και τα βιωματικά σεμινάρια, παρευρέθηκαν άτομα όλων των ηλικιών και πληροφορήθηκαν με ένα πιο δημιουργικό τρόπο για το κοινωνικό φαινόμενο που πλήττει την εποχή μας.

Βλαχου Αικατερίνη.

18.40-20.00: Προβολή ντοκιμαντέρ με τίτλο Με τη ματιά του Ιανού. Πρόσφυγες στο Δρόμο προς την Ευρώπη, σε σκηνοθεσία Δημήτρη Παπαγεωργίου, Αναπλ. Καθηγητή του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου & Αλέξανδρου Σπάθη, Ε.Τ.Ε.Π. του Τ.Π.Τ.Ε., παραγωγή το “Αντιρατσιστικό Παρατηρητήριο Πανεπιστημίου Αιγαίου, «Εργαστήριο Εικόνας, Ήχου και Πολιτιστικής Αναπαράστασης»

Το ντοκιμαντέρ αυτό σκηνοθετήθηκε από τον Δημήτρη Παπαγεωργίου, Αναπλ. Καθηγητή του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, και τον Αλέξανδρο Σπάθη, Ε.Τ.Ε.Π. του Τ.Π.Τ.Ε., και είναι παραγωγή του «Αντιρατσιστικού Παρατηρητηρίου του Πανεπιστημίου Αιγαίου» και του «Εργαστήριο Εικόνας, Ήχου και Πολιτιστικής Αναπαράστασης» του Τ.Π.Τ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Καταγράφει την πορεία των προσφύγων από τις τουρκικές ακτές μέχρι την Ειδομένη, το τελευταίο ελληνικό σύνορο, πριν επιχειρήσουν να συνεχίσουν προς τις χώρες της βόρειας και κεντρικής Ευρώπης, που αποτελούν και τον τελικό στόχο των περισσότερων. Μέσα από αυτή την πορεία αναδύονται πολλές επί μέρους αφηγήσεις και προσεγγίσεις που προσπαθούν να φωτίσουν όψεις και εκδοχές των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες σε αυτό το μακρύ και επικίνδυνο ταξίδι, καθώς και των αντιλήψεων που διαμορφώνουν για τους εαυτούς τους και τις χώρες προέλευσής τους, αλλά και την ιδεατή «Ευρώπη» που ονειρεύονται.

Σάββατο 01 Απριλίου 2017

10.00–11.00: Μουσικό εργαστήριο: Εκτέλεση μουσικών σκοπών από χώρες προέλευσης των προσφύγων από μαθητές/τριες του Μουσικού Σχολείου Ρόδου [Διδασκαλία, Ματίνα Μάστορα, καθηγήτρια του Μ.Σ.Ρ.], Γεώργιος Κατσαδώρας, Επίκ. Καθηγητής και Χρήστος Θεολόγος, Υποψ. Διδ/ρας, Π.Τ.Δ.Ε.

Ο Γιώργος Κατσαδώρας, ο Χρήστος Θεολόγος και η Ματίνα Μάστορα (μουσική διδασκαλία) οργάνωσαν και παρουσίασαν μουσικό εργαστήριο με εκτέλεση σκοπών από χώρες προέλευσης και προορισμού προσφύγων, από μαθητές και μαθήτριες του Μουσικού Σχολείου Ρόδου.

Το εργαστήριο ξεκίνησε με σύντομη θεωρητική προσέγγιση του ρόλου της μουσικής ως μέσου έκφρασης και επικοινωνίας, που μπορεί να γεφυρώσει διαφορές ανάμεσα σε άτομα και ομάδες

διαφορετικής πολιτισμικής, γλωσσικής, θρησκευτικής ταυτότητας, θέμα επίκαιρο τόσο στο πλαίσιο της (μετα)παγκοσμιοποίησης όσο της πρόσφατης αύξησης των προσφυγικών ροών. Στη συνέχεια, με μια επίσης συνοπτική αναφορά στις γεωπολιτικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής και ανάλογη συγκριτική μουσικολογική ανάλυση, ακολούθησε η εκτέλεση μουσικών σκοπών από διάφορες χώρες προέλευσης ή προορισμού σύγχρονων προσφύγων, όπως η Συρία, η Παλαιστίνη, η Αλβανία και η Ελλάδα.

Τις εργασίες παρακολούθησαν εκπαιδευτικοί και φοιτητές/τριες όλων των βαθμίδων, καθώς και ενδιαφερόμενοι/ες. Ιδιαίτερη δε αναφορά πρέπει να γίνει στους μαθητές και τις μαθήτριες, αλλά και τους εκπαιδευτικούς του Μουσικού Σχολείου, οι οποίοι εξ αρχής ανταποκρίθηκαν και εργάστηκαν συστηματικά και αποτελεσματικά.

11.00-12.00: Εισήγηση: Παραδοσιακοί και νέοι άλλοι & Προβολή φιλμ 'Ανήκω εδώ' Παναγιώτης Κιμουρτζής, Αναπλ. Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε.

Η έρευνα

Κατανόηση της Διαφορετικότητας στη Ρόδο: Παραδοσιακοί και Νέοι Άλλοι

και το ντοκιμαντέρ Ανήκω εδώ

Το ερευνητικό έργο Κατανόηση της Διαφορετικότητας στη Ρόδο: Παραδοσιακοί και Νέοι Άλλοι το σχεδίασε και το ολοκλήρωσε ερευνητική ομάδα από το Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) και την Ελλάδα και το επέβλεψε η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. Το ντοκιμαντέρ Ανήκω Εδώ υπό την παραγωγή του σκηνοθέτη ντοκιμαντέρ Βασίλη Λουλέ αποτελεί σημαντικό αποτέλεσμα στο πλαίσιο του έργου. Πρόκειται για μία προσπάθεια να συμπυκνωθούν και να διαδοθούν με πιο εύληπτο τρόπο τα αποτελέσματα της έρευνας.

Η έρευνα

Επί σχεδόν επτά αιώνες (συμπληρώνονται σε λίγα χρόνια) στο νησί της Ρόδου, υπάρχει η πολιτισμικά διαφορετική μουσουλμανική κοινότητα. Η αρμονική της συνύπαρξη με άλλες θρησκευτικές κοινότητες, από την περίοδο της ενσωμάτωσης των Δωδεκανήσων, είναι κοινός τόπος σε όλες τις σχετικές έρευνες. Ανεξαρτήτως όμως από την ομαλή συμβίωση, προηγούμενες έρευνες αναφέρονται σε άτυπα και αμοιβαία σεβαστά κοινωνικά όρια ανάμεσα στην κυρίαρχη Χριστιανική κοινότητα και την Μουσουλμανική, γεγονός που επιβεβαιώνει την ύπαρξη μιας συνθήκης πολιτιστικής ετερότητας. Στο πλαίσιο αυτό, ακριβώς λόγω της μακροχρόνιας παρουσίας τους στο νησί, οι Ροδίτες Μουσουλμάνοι αντιπροσωπεύουν την ομαλά ενσωματωμένη πολιτισμική διαφορετικότητα στην ροδιακή κοινωνία: τους "παραδοσιακούς άλλους".

Σήμερα, μια νέα ετερότητα φτάνει στις ακτές του νησιού: οι Μουσουλμάνοι πρόσφυγες και μετανάστες. Πρόκειται για ανθρώπους που διαβιούν σε συνθήκες υποδοχής με την ελπίδα να αποκτήσουν στο μέλλον και πάλι κανονική ζωή. Να ενταχθούν ομαλά μέσα σε ένα νέο κοινωνικό περιβάλλον, σε κάποια τοπική κοινωνία. Με σκοπό την εύρεση του ομαλότερου τρόπου ένταξής τους, η έρευνα εξέτασε το ρόλο τον οποίο θα μπορούσε να διαδραματίσει η ομόθρησκή τους Μουσουλμανική κοινότητα της Ρόδου. Σε αυτό το πλαίσιο της δυναμικής ανάμεσα στην πρωτοτυπικότητα της εσωτερικής ομάδας (in-group prototypicality) και στην εξωτερική ομάδα, ελέγχθηκαν δύο υποθέσεις εργασίας ως προς την πιθανότητα και δυνατότητα οι παραδοσιακοί άλλοι να σταθούν αλληλέγγυοι και κοινωνικοί συμβοηθοί στις πολιτισμικές ιδίως ανάγκες που έχουν οι νέοι άλλοι: αφενός στη βάση της κοινής θρησκείας τους και αφετέρου της κοινής εμπειρίας της διαφορετικότητας.

Μέσα από μια σειρά συνεντεύξεις αφηγήματος ζωής με Ροδίτες Μουσουλμάνους, η έρευνα ανέδειξε την χαλαρή σχέση τους με τη θρησκεία. Ανέδειξε επίσης ότι η πρόσληψη της πολιτιστικής τους διαφορετικότητας διαφέρει από γενιά σε γενιά, εξαιτίας των διαφορετικών κοινωνικών και ιστορικών

συνθηκών τις οποίες βίωσαν. Παρά το γεγονός ότι οι ίδιες οι υποθέσεις εργασίας δεν ανέδειξαν ισχυρές τάσεις προσέγγισης μεταξύ των δύο κοινωνικών ομάδων, οι συνεντεύξεις με τους Ροδίτες Μουσουλμάνους και, ειδικότερα, οι εκπαιδευτικές εμπειρίες τους, διέγραψαν μια τρίτη προοπτική ένταξης της νέας διαφορετικότητας, μέσα από την παρουσία στην εκπαίδευση ζητημάτων σχετικών με τις θρησκείες και τους πολιτισμούς. Πρόκειται για πρακτική που, χωρίς να υπονομεύει τα κυρίαρχα πολιτισμικά στοιχεία της ελληνικής κοινωνίας, από τη μία πλευρά ενισχύει την αίσθηση αποδοχής της διαφορετικότητας και από την άλλη εμπλουτίζει την εκπαιδευτική διαδικασία καθιστώντας την «ανοιχτή» στην γνώση του διαφορετικού και στην κατανόηση του παγκόσμιου περιβάλλοντος.

Το ντοκιμαντέρ

Το Ανήκω Εδώ αναδεικνύει κάποιες από τις παραπάνω διαστάσεις. Οι οπτικοακουστικές καταγραφές των συνεντεύξεων αφηγήματος ζωής που έγιναν από τα μέλη της ερευνητικής ομάδας του έργου χρησιμοποιήθηκαν από τον σκηνοθέτη για να οδηγήσουν τον θεατή σε ένα πολυ-επίπεδο ταξίδι. Οι αφηγήσεις των ανθρώπων που έδωσαν συνεντεύξεις συνδυάζονται με την ιστορία της Ρόδου κατά τον πολύπλοκο 20ο αιώνα. Αυτό που κυρίως αναζητείται και αναδεικνύεται είναι οι τρόποι με τους οποίους αντιλαμβάνονται την πολιτιστική διαφορετικότητά τους. Η αφήγηση καταλήγει στο παρόν όπου η προσωπική τους πολιτισμική ετερότητα τους βάζει –στον βαθμό που τους βάζει- να προσπαθήσουν να κατανοήσουν και να προσεγγίσουν την συνθήκη που διέπει τους ομόθρησκους τους πρόσφυγες και μετανάστες.

Παραλλήλως το ντοκιμαντέρ αναδεικνύει τα ξεχωριστά ειδοποιά χαρακτηριστικά της μουσουλμανικής κοινότητας της Ρόδου, τόσο σε σχέση με τους μετανάστες όσο και ως προς την μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης. Και μάλιστα, όπως οι ίδιοι οι μουσουλμάνοι της Ρόδου τα αντιλαμβάνονται. Το σκηνοθετικό βλέμμα του Βασίλη Λουλέ επικεντρώνεται στις προσωπικές μικρο-ιστορίες. Στο ντοκιμαντέρ αξιοποιεί το ακατέργαστο, πολυδύναμο και μη καθοδηγημένο αποτέλεσμα των κινηματογραφήσεων και ηχογραφήσεων των συνεντεύξεων που διενήργησαν οι κοινωνικοί επιστήμονες. Το εγχείρημα καταλήγει σε έναν ενδιαφέροντα πειραματισμό που αναμετράται με την ιστορική προσέγγιση, την κοινωνιολογική μεθοδολογία και την καλλιτεχνική αποτύπωση.

Επιστημονικός Υπεύθυνος	Παναγιώτης Κιμουρτζής, <i>Αναπληρωτής Καθηγητής</i>
Ερευνητική Ομάδα	Γιώργος Κόκκινος, <i>Καθηγητής</i> Πολύκαρπος Καραμούζης, <i>Αναπληρωτής Καθηγητής</i> Ασημάκης Λερός, <i>Επίκουρος Καθηγητής</i> Δρ Ιωάννης Φ. Παπαγεωργίου Δρ Δημήτρης Κυπριώτης Δρ Πέτρος Τραντάς Δρ Ιωάννης Β. Παπαγεωργίου Μιχάλης Παπαμιχαήλ Στεργιανή Αθανασίου
Σκηνοθετική επιμέλεια - Εκτέλεση παραγωγής	Βασίλης Λουλές
Σενάριο	Σταύρος Ψυλλάκης Βασίλης Λουλές Παναγιώτης Κιμουρτζής Μιχάλης Παπαμιχαήλ Ιωάννης Β. Παπαγεωργίου
Συνεντεύξεις και Κινηματογράφηση	Ιωάννης Β. Παπαγεωργίου Μιχάλης Παπαμιχαήλ
Έρευνα αρχειακού υλικού	Δημήτρης Κυπριώτης
Μουσική	Νίκος Κυπουργός
Μοντάζ	Σταύρος Ψυλλάκης
Post Production	Progressive Media Group
Παραγωγή	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης - Πανεπιστήμιο Αιγαίου, στο πλαίσιο του προγράμματος

	<p><i>Κατανόηση της Διαφορετικότητας στη Ρόδο:</i> <i>Παραδοσιακοί και Νέοι Άλλοι (GR07/3635)</i></p> <p>Με την υποστήριξη του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου 2009-2014 και τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας</p>
--	--

12.00-12.30: Ομιλία/παρουσίαση, προβολή με τίτλο ΑΥΑ-Το φως που γυρεύεις είναι μέσα σου, Μάρλεν Κοραλία Ζαχαριάδου, Δώρα Χρίστου, Αλέξης Γούμενος, Εκπαιδευτικοί Δημοτικού Σχολείου Αγίων Αναργύρων «Μιχάλης Κακογιάννης», Λάρνακα, Κύπρος.

ΑΥΑ – Το φως που γυρεύεις είναι πάντα μέσα σου

Μια πολυδιάστατη εκπαιδευτική δράση του Δημοτικού Σχολείου Αγίων Αναργύρων Μιχάλης Κακογιάννης (Λάρνακα, Κύπρος) για την τραγωδία των προσφύγων, το ρατσισμό και την ψυχική ανθεκτικότητα

Το έργο ΑΥΑ αφορά την έκδοση ενός βιβλίου με συνοδευτικό υποστηρικτικό υλικό, την κατασκευή μιας ιστοσελίδας και τη δημιουργία μιας ταινίας μικρού μήκους, με θέμα τη ζωή ενός μικρού παιδιού-πρόσφυγα, από ομάδες του εκπαιδευτικού προσωπικού, μαθητών και γονιών του Δημοτικού Σχολείου Αγίων Αναργύρων (Λάρνακα, Κύπρος) σε συνεργασία με το Τμήμα Τεχνών του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου και τη στήριξη του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, και εκπαιδευτικών άλλων δημοτικών σχολείων της Κύπρου.

Βασικός σκοπός είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών αλλά και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου γύρω από το προσφυγικό ζήτημα με στόχο τη δημιουργία κλίματος ανοχής και σεβασμού των δικαιωμάτων των προσφύγων και τη συμβολή στην εγκαθίδρυση αξιών που προάγουν συνθήκες ειρηνικής και δημιουργικής συνύπαρξης.

Το βιβλίο που αποτέλεσε τη βάση του έργου, είναι προϊόν συνεργατικής δημιουργικής συγγραφής ομάδων εκπαιδευτικών, μαθητών και γονιών του σχολείου και συνεκδίδεται με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ στην Κύπρο για τους πρόσφυγες. Η εικονογράφηση και ο σχεδιασμός του έγινε από το Τμήμα Τεχνών του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου μέσα από εργαστήρια με τους/τις μαθητές/τριες.

12.30-12.45: Εισήγηση: Μιλώντας στα παιδιά για την προσφυγιά, Μαρία Κλαδάκη, Επίκ. Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε.

12.45-13.00: Εισήγηση: Η σημασία της ανάπτυξης της πολιτισμικής ενσυναίσθησης στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, Ελένη Νικολάου, Λεκτόρισα, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

Η παρούσα εισήγηση έχει ως στόχο να επισημάνει τη σημασία της ανάπτυξης της πολιτισμικής ενσυναίσθησης στη συμβουλευτική. Η ενσυναίσθηση αποτελεί μια βασική διάσταση στη συμβουλευτική διαδικασία και παράλληλα απαραίτητη προϋπόθεση για μια αποτελεσματική επικοινωνία. Αναφέρεται στην ικανότητα και την προσπάθεια του συμβούλου να εισέλθει στον υποκειμενικό κόσμο του συμβουλευόμενου, καθώς και στην ικανότητα του να επικοινωνήσει και να αποδείξει την ενσυναίσθητική του κατανόηση.

Παράλληλα, οι σύμβουλοι και όσοι ασκούν συμβουλευτικό έργο, είναι σημαντικό να είναι ενήμεροι και να κατανοούν το πώς η κουλτούρα επιδρά στη συμβουλευτική διαδικασία (Pedersen, 1991). Οι πεποιθήσεις, οι συμπεριφορές και οι αξίες στο πλαίσιο μιας κουλτούρας, παρέχουν στα μέλη της προσωπικό και κοινωνικό νόημα για την ύπαρξή τους, αποτελούν αντικείμενο μάθησης μέσω της παράδοσης και μεταδίδονται από γενιά σε γενιά. Η κουλτούρα ενσωματώνει τις πεποιθήσεις και τις αξίες που παρέχουν στα άτομα την αίσθηση της ταυτότητας, της αξίας του εαυτού, της αίσθησης του ανήκειν, καθώς και τους κανόνες συμπεριφοράς (Chi-Ying Chung & Bemak, 2002). Ταυτόχρονα, επιδρά στον τρόπο θέασης των πραγμάτων εκ μέρους του συμβουλευόμενου.

Ο τρόπος θέασης των πραγμάτων ορίζεται ως ο τρόπος με τον οποίο τα άτομα αντιλαμβάνονται τη σχέση τους με τον κόσμο, για παράδειγμα τους άλλους, τους θεσμούς, τη θρησκεία κ.τ.λ (Sue, 1981). Περιλαμβάνει τις στάσεις, τις αξίες, τις πεποιθήσεις, τις έννοιες και πως επηρεάζουν τον τρόπο που τα άτομα σκέπτονται, παίρνουν αποφάσεις, συμπεριφέρονται, ορίζουν και ερμηνεύουν τα γεγονότα. Παράλληλα, αποκαλύπτει το πώς οι διάφορες πολιτισμικές ομάδες βιώνουν τον κόσμο με διαφορετικούς τρόπους. Η κουλτούρα επιδρά στον τρόπο θέασης των πραγμάτων, καθώς καθορίζει τον τρόπο που αντιλαμβάνεται το άτομο το περιβάλλον του και επομένως είναι ένας σημαντικός παράγοντας που διαμορφώνει το πώς αντιλαμβανόμαστε τους άλλους και πως αντιδρούμε σ' αυτούς. Οι σύμβουλοι λοιπόν πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν όχι μόνο την οπτική γωνία αλλά και τον τρόπο θέασης του εαυτού και του κόσμου του συμβουλευόμενου. Επομένως, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη της πολιτισμικής ενσυναίσθησης η οποία σχετίζεται άμεσα με την κουλτούρα και τον τρόπο θέασης του εαυτού, των σχέσεων και γενικότερα του κόσμου εκ μέρους του συμβουλευόμενου.

Η πολιτισμική ενσυναίσθηση

Η πολιτισμική ενσυναίσθηση έχει οριστεί ως η γενική ικανότητα ή η στάση του συμβούλου η οποία γεφυρώνει το πολιτισμικό χάσμα μεταξύ συμβούλου και συμβουλευόμενου (Ridley & Lingle, 1996). Περιλαμβάνει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες με στόχο ο σύμβουλος να εργαστεί αποτελεσματικά με άτομα από διαφορετικές κουλτούρες. Τα βασικά βήματα της πολιτισμικής ενσυναίσθησης περιλαμβάνουν την ακρόαση του συμβουλευόμενου και την παρατήρηση των αντιδράσεων του. Επίσης, ο σύμβουλος είναι σημαντικό να προσέξει τις λέξεις και τις έννοιες που χρησιμοποιεί ο συμβουλευόμενος και να ζητήσει την επιβεβαίωση από τον συμβουλευόμενο. Σε συναισθηματικό επίπεδο, η ενσυναίσθηση προϋποθέτει την προσπάθεια του συμβούλου να αντιληφθεί τον κόσμο μέσα από τα μάτια του συμβουλευόμενου και να βιώσει τον εσωτερικό του κόσμο (Ivey et al., 1993). Είναι αναγκαία λοιπόν, η επίγνωση της επίδρασης της κουλτούρας του συμβούλου στη συμβουλευτική διαδικασία. Είναι σημαντικό οι σύμβουλοι να μην επιβάλλουν τις δικές τους πολιτισμικές αξίες στους συμβουλευόμενους. Ο σύμβουλος χρειάζεται να έχει μια καλή γνώση και κατανόηση για την πολιτισμική ομάδα με την οποία εργάζεται και να αναγνωρίζει πως οι πολιτισμικές αξίες ή τα χαρακτηριστικά της πολιτισμικής ομάδας σχετίζονται με τα προβλήματα του συμβουλευόμενου.

Η ανάπτυξη της πολιτισμικής ενσυναίσθησης

Η επίγνωση των αξιών, των πεποιθήσεων και των αντιλήψεων της κουλτούρας του συμβούλου και παράλληλα η γνώση της κουλτούρας των άλλων πολιτισμικών ομάδων είναι απαραίτητη συνθήκη για την ανάπτυξη της πολιτισμικής ενσυναίσθησης. Ο σύμβουλος είναι αναγκαίο να περιγράψει με λόγια στον συμβουλευόμενο ότι κατανοεί τα βιώματά του, να εκφράσει το ενδιαφέρον να μάθει περισσότερα για την κουλτούρα του συμβουλευόμενου και να επικοινωνήσει την πρόθεση του να βοηθήσει τον συμβουλευόμενο στον προσωπικό του αγώνα. Μέσα απ' αυτή τη διαδικασία οι σύμβουλοι μπορούν να βιώσουν αυθεντικά τον συμβουλευόμενο.

Συμπεράσματα

Οι σύμβουλοι πρέπει να έχουν επίγνωση των επιδράσεων των δικών τους πολιτισμικών αξιών στη συμβουλευτική διαδικασία, να αναστοχάζονται και να είναι σε θέση να αποστασιοποιηθούν από τις δικές τους πολιτισμικές πεποιθήσεις και αντιλήψεις.

Παράλληλα, είναι αναγκαία η γνώση της κουλτούρας και του τρόπου θέασης του εαυτού και του κόσμου του συμβουλευόμενου με στόχο την ανάπτυξη της πολιτισμικής ενσυναίσθησης και κατ' επέκταση την αποτελεσματικότητα της συμβουλευτικής διαδικασίας.

13.00-14.00: Διαπολιτισμικό εργαστήριο animation και προβολές ταινιών μικρού μήκους: Διαπολιτισμική μη τυπική εκπαίδευση παιδιών προσφύγων και παιδιών Δημοτικού σχολείου μέσω του κινηματογράφου και ιδιαίτερα της τέχνης του animation – Προβολές μικρού μήκους ταινιών παιδιών, Κώστας Κορρές, υπ. διδ/ρας, Π.Τ.Δ.Ε., Υπεύθυνος “Ani-Mate & Meet the Other”

16.00-18.00: Σεμινάριο: Διαπολιτισμικός Μεσολαβητής & Θετός Γονέας: Δύο Πρωτοποριακοί Θεσμοί Προώθησης της Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας στο Ελληνικό Σχολείο, Καθηγήτρια Χρυσή Βιτσιλάκη, Πρόεδρος του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Μαρία Γκασούκα, Αναπλ. Καθηγήτρια, Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

Η διάλεξη αυτή αναφέρθηκε σε δύο πρωτοποριακούς θεσμούς διαπολιτισμικής επικοινωνίας («Διαπολιτισμικός Μεσολαβητής» & «Θετός Γονέας»), οι οποίοι προέκυψαν από τη Δράση 7 της Πράξης «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών» του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Υπουργείου Παιδείας Δ.Β.Μ.Θ. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΣΠΑ 2007-2013). Αναδείχθηκαν πολλές ελπιδοφόρες «καλές πρακτικές», αλλά και καταδείχθηκαν και αρκετά εμπόδια στην προώθηση της «διαπολιτισμικής επικοινωνίας» και του σεβασμού στο «διαφορετικό». Η μεγαλύτερη δυσκολία ήταν ο περιορισμένος χρόνος υλοποίησης του προγράμματος, καθώς και οι πολύπλοκες και γραφειοκρατικές διαδικασίες μέσα από τις οποίες εγκρίνονται οι διάφορες υπο-δράσεις και ενέργειες. Καταγράφηκε επίσης η ανάγκη για προώθηση των δύο «θεσμών» (πρακτικών) σε όλα τα σχολεία της χώρας, ιδιαίτερα για νεοεισερχόμενες μεταναστευτικές/προσφυγικές ομάδες, και να δοθεί έμφαση σε γλώσσες όπως τα Αραβικά, τα Αφγανικά ή τα Πακιστανικά. Η κατάρτιση δε των σχετικών Μητρώων πρέπει να γίνεται σε συνεργασία, τόσο των ίδιων των μεταναστευτικών κοινοτήτων, αλλά και εξειδικευμένων φορέων (Ερευνητικών Ινστιτούτων, ΑΕΙ, ΜΚΟ με δράση σε μεταναστευτικά θέματα, Τ. Αυτοδιοίκησης κ.λπ.).

18.00-18.30: «...χρεῖος εἶ ξένη φυγὰς...». Φιλοσοφικό Αναλόγιο. Καθηγήτρια Έλενα Θεοδωροπούλου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Έλενα Νικολακοπούλου, MPhil, Ε.Κ.Π.Α. [ηχογραφημένη φωνή: Ηλίας Βάκης, ηθοποιός, τελειόφοιτος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.], «Εργαστήριο Έρευνας στην Πρακτική και Εφαρμοσμένη Φιλοσοφία» (Ε.Ε.Π.Ε. Φ.), Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

Το Εργαστήριο Έρευνας στην Πρακτική και Εφαρμοσμένη Φιλοσοφία (Ε.Ε.Π.Ε.Φ.) συμμετείχε στο πλαίσιο των 3μερων εκδηλώσεων που διοργάνωσε η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών του Παν/μίου Αιγαίου, με το Φιλοσοφικό Αναλόγιο1: ...χρεῖος εἶ ξένη φυγὰς... Καθ. Έλενα Θεοδωροπούλου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Έλενα Νικολακοπούλου, Mphil, Ε.Κ.Π.Α. (ηχογραφημένη φωνή: Ηλίας Βάκης, ηθοποιός, τελειόφοιτος Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

Με φωνή, λόγο, εικόνα, ήχο, μέσα από μία αντιφωνική υφή, φιλοσοφία, ποίηση & θεατρική ποίηση συνομήλυσαν μεταφέροντας, ανταλλάσσοντας και διαπλέκοντας σκέψη, επιχείρημα, συν-αίσθημα, θεωρητικά σκευάσματα & κινήσεις παράφορες ζωής σε θραύσματα, αφηγήσεις & ερμηνείες, ονειρισμοί και κραυγές: ο ξένος/η ξένη/το ξένο, η μορφή που ξενοπατεί & και άλλο-φρονεί. Η θλίψη της σκέψης που τον/την/το χάνει & της ζωής που δεν τον/την/το αντέχει. Η ξενότητα, ένα νήμα που διατρέχει την ιστορία. Ένα νοητικό χάσμα, μία πληγή που περιφέρεται. Το «φιλοσοφικό αναλόγιο» προκύπτει ως σχεδιασμός σχετικός με την προσπάθεια να διερευνηθούν και να δοκιμαστούν οι τρόποι έκφρασης που εμπεριέχουν

και φέρουν τη φιλοσοφία ξεκινώντας από την απλή εκδοχή των θεματικών ή νοηματικών κέντρων και προχωρώντας σε εκδοχές πιο περίπλοκες, με αναδυόμενες, διασταυρούμενες θεματικές που όσο αναδύονται, τόσο είναι δυνατόν να θολώνουν ή και να εξουδετερώνονται. Στην προκειμένη περίπτωση, το ζητούμενο ήταν να φανεί με ποιον τρόπο/εάν τα κείμενα (αυτά τα κείμενα, σε αυτήν την περίπτωση) και οι φωνές τους (οι ανασυρμένες, έτσι, εκείνη τη στιγμή, φωνές τους), είναι δυνατόν να αναδείξουν μέσα από μία πιθανή λογική σύμπλεξή τους συννομιλούσες εκδοχές της ξενότητας παράγοντας, ενδεχομένως, με αυτόν τον τρόπο, μία ιδιαίτερη αποτύπωσή της. Άλλοι συνδυασμοί κειμένων, φωνών και διαδράσεων, πιθανολογείται ότι παράγουν άλλης μορφής επιτελεστικότητα και άλλες αποτυπώσεις. Αντίστροφα, πώς η ξενότητα, να είσαι ξένος/η/ο, έννοια με πολλαπλές εμφανίσεις στο φιλοσοφικό λόγο, παράγει, κάθε φορά, έννοιες, κείμενα, φωνές που την εμπεριέχουν με κάποιον τρόπο επαναπροσδιορίζοντάς την εσαεί; Το «φιλοσοφικό αναλόγιο», ως performance, ανά-γνωση, εντάσσεται στο ερευνητικό project των ΦιλοσοφΑία και στην ενότητα των Διασχίσεων και διερευνά από μία ιδιαίτερη σκοπιά τις φιλοσοφικές ενέργειες, την έννοια της φιλοσοφίας στην πράξη (βλ. <http://www.pse.aegean.gr/labs/eerpreff/default.aspx?Submenu=67&Show=list>)

Καθ. Έλενα Θεοδωροπούλου, Διευθύντρια του Ε.Ε.Π.Ε.Φ.

18.30-20.00: Η πόλις θα σε ακολουθεί» / μουσικές και φιλοσοφικές αντιτίξεις, καθώς οι άνθρωποι έρχονται ... : «ρυθμός, λόγος, κίνηση» κατά την παιδαγωγική διαδικασία ένταξης του/της ξένου/ης στο σχολείο, Μαρία Αργυρίου, μεταδιδακτορική ερευνήτρια & Έλενα Θεοδωροπούλου, Καθηγήτρια

Σκοπός του εργαστηρίου ήταν να επιτρέψει μέσα από τη συγκριτική ακρόαση ρυθμών, ήχων, μελωδιών, τραγουδιών από διαφορετικές/ «ξένες» χώρες και το νοσταλγικό αποπροσανατολισμό των ηχητικών αποσπασμάτων να ενεργοποιηθεί ένας μηχανισμός πολιτιστικής προσαρμογής, ακόμα περισσότερο εάν συνδέεται με μία εναλλακτική παρέμβασης στο επίπεδο της μουσικής διδακτικής. Η εναλλακτική αυτή στηρίζεται στη συνδυαστική-διαλογική παρακολούθηση και καλλιέργεια του ρυθμού, του λόγου και της κίνησης ενισχύοντας τη δυνατότητα του ατόμου που αποχωρίζεται την εσω-ομάδα/εθνο-ομάδα & απομακρύνεται από το οικείο, να βρει εκείνες τις υπαρκτές, μέσα από τη μουσική παράδοση, γέφυρες που αποκαθιστούν κατά έναν τρόπο έναν τόπο & χρόνο οικειότητας, ως εάν να μετέφερε μαζί άυλα υπάρχοντα τα οποία γίνονται σταδιακά από κοινού ορατά. Είναι σημαντικό ότι αυτή η διεργασία δεν αφορά μόνο τα άτομα που «έρχονται» αλλά και (ή κυρίως) τα άτομα που υποδέχονται, αναδεικνύοντας έτσι την πραξιακή φιλοσοφία στη μουσική ως εκείνη ακριβώς τη διάσταση που ξεπερνά το στερεότυπο της «παγκοσμιοότητας της μουσικής γλώσσας» προς μια βιωμένη & ενσώματη κοινή μουσική πράξη, που περισσότερο ερευνά και πράττει μουσικά παρά μιμείται, αναπαράγει & καθηλώνεται. Έτσι, ανοίγεται ένας δια-πολιτιστικός δίαυλος που εμπεριέχει τις διαφορετικές κουλτούρες προχωρώντας τες σε νέες μορφές οικείωσης.

Καθ. Έλενα Θεοδωροπούλου, Μαρία Αργυρίου, μεταδ/κή ερευνήτρια

20.00-21.30: Προβολές βίντεο με θέμα τους/τις πρόσφυγες και τους/τις μετανάστες/τριες, Διονύσης Γουβιάς, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. & Ομάδα Αλληλεγγύης Προσφύγων «ΟΑΣΙΣ»

Οι προβολές αυτές (με ντοκιμαντέρ και μικρά video-spots ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης για θέματα «μετανάστευσης», «προσφυγιάς», «διαφορετικότητας» κ.λπ.) αποτέλεσαν την αφετηρία γόνιμων προβληματισμών για το μεταναστευτικό/προσφυγικό θέμα, και ξέφυγαν από τα στεγανά μιας «φιλανθρωπικής» προσέγγισης, αναδεικνύοντας ευρύτερα οικονομικά & πολιτικά ζητήματα που σχετίζονται με την άνοδο των μεταναστευτικών ροών τα τελευταία χρόνια.

Κυριακή 02 Απριλίου 2017

11.00-12.00: Βιωματικό Εργαστήριο / Δραματοποιημένη αφήγηση ιστοριών και εργαστήριο ευαισθητοποίησης, *Μονόλογοι από το Αιγαίο: Διάλογοι στην Θάλασσα της Ανθρωπιάς*, Μαρία Μπακαρή, Συμβουλευτικός Σταθμός Παν/μίου Αιγαίου, Παράρτημα Ρόδου & Μαρία Μανιώτη, Δασκάλα θεάτρου και χορού

Γνωριμία και Συνάντηση με τα παιδιά-πρόσφυγες, τον πόνο του ξεριζωμού μα και τα όνειρα, το μεγάλο ταξίδι τους...

Συναντιόμαστε στο Αιγαίο και ανοιγόμαστε συμπλέοντας στις Θάλασσες της Ανθρωπιάς.

Το εργαστήριο βασίζεται στο υλικό της έκδοσης «Μονόλογοι από το Αιγαίο: Το ταξίδι και τα όνειρα ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων» που έχει εκδοθεί από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση με τη στήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Κρατήσαμε κοντά στην καρδιά τις ιστορίες, τα κείμενα, γράμματα, ποιήματα των Ινάντ, Ιμπραχίμ, Ιρφάν, Αμάρ, Χαμίντ...

Κρατήσαμε τις λέξεις, τα κύματα που τους έβγαλαν στις ακτές του Αιγαίου...

Σταθήκαμε στις λέξεις – για να ακούσουμε, συνδεδεμένοι με την καρδιά, το ταξίδι και το όνειρο αυτών των παιδιών:

«Η πιο ευτυχισμένη ημέρα της ζωής μου θα είναι όταν καταφέρω να γυρίσω στην πατρίδα μου»

«Γράφω αυτό το γράμμα – φυλαχτό

Και το γράφω με ελευθερία, όχι με ζόρι»

«Ονειρεύομαι να γίνω διάσημος κολυμβητής»

«Ονειρεύομαι... Σας αγαπώ πολύ»

«Νιώθω σαν να είμαι τίποτα...»

«Όμως έρχονται φορές που δεν αγαπώ τίποτα στη ζωή μου... Ο δρόμος μου είναι πολύ δύσκολος».

«Όταν κολυμπώ, νιώθω το αίμα μου να κυλά γοργά στις φλέβες μου».

Έτσι βρεθήκαμε στους δικούς τους δρόμους, τους διασχίσαμε κυκλικά... Στο κέντρο του κύκλου ήταν οι ιστορίες, το όνειρο, τα χρώματα των ερωτήσεων, η πορεία προς την ασφάλεια, η ακεραιότητα, η αλληλεγγύη, η ανθρωπιά...

Κίνηση κυκλική και μετά μια γραμμή...κι απέναντι ο καθρέφτης. Σε συναντώ, σε βλέπω, σε νιώθω, σου μιλώ. Οι λέξεις αναδύονται μέσα από τη συνάντηση.

Έτσι ανοιχτήκαμε στο Διάλογο, στη Θάλασσα της Ανθρωπιάς, με καράβια τα ερωτήματα:

- Πού είναι ο πατέρας σου;
- Πώς μπορώ να σου δώσω τροφή, στέγη, παιδεία;... ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ!
- Με πονά η ιστορία σου... Δεν ξέρω τι να ρωτήσω...
- Πώς περνάς το χρόνο σου στην Ελλάδα; Πώς είναι η ζωή σου εδώ;
- Πώς σκοπεύεις να φύγεις;
- Πιστεύεις ότι θα τα καταφέρεις μέχρι το τέλος; Θα μου διαβάσεις εσύ το γράμμα-φυλαχτό;
- Από πού αντλείς τη δύναμη που σε διακατέχει;...

Το εργαστήριο φτάνει στην ακτή. Πίσω στον κύκλο με το ίδιο κέντρο. Μοιραζόμαστε συναισθήματα, επιγνώσεις, ανακαλύψεις, ό,τι μας άγγιξε κι άνοιξε ορίζοντα και αγκαλιά ευσυναισθησης, κατανόησης, αλληλεγγύης, αποδοχής. Μοιραζόμαστε ό,τι ενίσχυσε το διάλογο, το προσωπικό και το συλλογικό ταξίδι, έφερε μπροστάρη κι οδηγό την Ανθρωπιά ...στο δρόμο για την πατρίδα, που είναι για όλους μας αυτός ο πλανήτης Γη.

12.00-14.00: Βιωματικό εργαστήριο: Διαφορετικοί μεν, αλλά..., Ασημίνα Τσιμπιδάκη Επίκ. Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε.

Το βιωματικό εργαστήριο είχε ως στόχο τη γνωριμία και την εξοικείωση με τις έννοιες: Διαφορετικότητα, Άλλος, Ξένος.

Ειδικότερα, το εργαστήριο πραγματοποιήθηκε τη συνάντηση με τη διαφορετικότητα μέσω: προβολής video, ομαδικών βιωματικών ασκήσεων, δημιουργίας και έκφρασης συναισθημάτων, συζητήσεων και προβληματισμών. Ταυτόχρονα, κατέδειξε την αναγκαιότητα για ισότιμη θεώρηση όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από χρώμα, φυλή, φύλο, θρησκεία, εθνικότητα, σεξουαλικότητα, φυσικά χαρακτηριστικά, ανικανότητες, έκφραση του γένους και ταυτότητα.

Σε ένα γενικό πλαίσιο υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

1. Γνωριμία και εξοικείωση των συμμετεχόντων μέσα από βιωματικά παιχνίδια
2. Χωρισμός σε ομάδες και στην πορεία, εργασία σε ομάδες .
3. Προβολή υλικού για τη διαφορετικότητα.
4. Προβολή βίντεο που αναδείκνυε ότι τα παιδιά δεν βλέπουν τη διαφορετικότητα, όπως οι ενήλικες.
5. Προβολή βίντεο με στόχο τον προβληματισμό των συμμετεχόντων και στη συνέχεια, την καταγραφή σκέψεων και σχολίων σχετικά με τη συμπεριφορά των πρωταγωνιστών. Ακολούθησε, παρουσίαση και ανακοίνωση βασικών θέσεων κάθε ομάδας και ανάρτηση των βασικών συμπερασμάτων σε πίνακα.
6. Βιωματική άσκηση: «Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι».
7. Προβολή βίντεο με στόχο την καταγραφή συναισθημάτων για θέματα ρατσισμού και διακρίσεων. Ακολούθησε, βιωματική άσκηση μέσω αναπαράστασης ανθρωπίνων σωμάτων σε χαρτόνια στο πάτωμα για την ανάδειξη και την αποτύπωση συναισθημάτων.

8. Προβολή βίντεο το οποίο παρουσίασε ότι όλοι οι άνθρωποι, με βάση το DNA, έχουν κάποιο βαθμό συγγένειας, ανεξάρτητα από χώρα προέλευσης.

9. Τέλος, ζωγράφισαν τις κάρτες που δημιουργήθηκαν για το τριήμερο και τις αντάλλαξαν μεταξύ τους, ως αναμνηστικό δώρο.

Αποτυπώνοντας τα βασικά σημεία του εργαστηρίου μπορούμε να επισημάνουμε ότι οι συμμετέχοντες/ουσες, οι οποίοι/ες ήταν διαφορετικής ηλικίας, φύλου και επαγγελματικής κατάστασης: φοιτητές/τριες, μαθητές/τριες, εργαζόμενοι/ες εντός και εκτός πανεπιστημίου, χωρίς να γνωρίζονται προηγουμένως, δημιούργησαν ομάδες που έδεσαν αμέσως μεταξύ τους, ψυχαγωγήθηκαν, και κατέληξαν -μέσα από τις δράσεις που συμμετείχαν με μεγάλη προθυμία-, στο ίδιο συμπέρασμα: ότι μπορεί να είμαστε διαφορετικοί αλλά έχουμε κοινά στοιχεία και ανάγκες, και κυρίως είμαστε ίσοι.

Το βιωματικό εργαστήριο πέτυχε τους βασικούς του στόχους και κυρίως, να αναδείξει τη φιλοσοφία στην οποία θεμελιώθηκε: ... ότι τελικά..... «Οι Άλλοι, οι Διαφορετικοί είμαστε Εμείς.....», αφού η συνάντηση με την ετερότητα είναι στην πραγματικότητα συνάντηση με τον ίδιο μας τον Εαυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

